

Sygn. akt

III AUa 536/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	<i>SSA Roman Skrzypek (spr.)</i>
	Sędziowie:	<i>SSA Urszula Kocyłowska</i> <i>SSA Alicja Podczaska</i>
	Protokolant	st.sekr.sądowy M. Piekielek

po rozpoznaniu w dniu **25 września 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **J. J.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

**o ustalenie kapitału początkowego i wysokości świadczenia emerytalnego
na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału
w R.**

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **16 kwietnia 2013 r.** sygn. akt **IV U 1453/12**

I. o d d a l a apelację,

II. z a s ą d z a od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału

w R. na rzecz wnioskodawcy J. J. kwotę 200 zł

(dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego

za II instancję.

Sygn. akt III AUa 536/13

UZASADNIENIE

wyroku z 25 września 2013 r.

Dwoma decyzjami z 18.07.2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. ponownie ustalił i przeliczył wartość kapitału i wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego J. J. kwestionując ustalenia dokonane w decyzji ZUS Oddział w B. z 6.06.2007 r. o ustaleniu kapitału początkowego. W szczególności zakwestionowano wysokość przyjętego przez organ rentowy z B., do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego i podstawy wymiaru emerytury, okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...)Sp. z o.o. w R. w latach 1990 – 1997.

Decyzją z 23.07.2012 r. ZUS Oddział w R. przyznał J. J. prawo do emerytury od 29.07.2011 r.

Wysokość emerytury została wyliczona w wariantach zgodnie z art. 53, art. 26 i art. 183 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Wysokość emerytury obliczona na podstawie art. 26 okazała się najkorzystniejsza dlatego ZUS wypłatę świadczenia przyjął według tego wariantu.

Decyzje z 18.07.2012 r. oraz z 23.07.2012 r. ZUS wydał w wykonaniu wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z 11.05.2012 r. sygn. IV U 1669/11, którym została przyznana J. J. emerytura, od daty złożenia wniosku.

Wnioskodawca J. J. od powyższych decyzji złożył odwołanie domagając się ich zmiany poprzez wyliczenie wysokości emerytury w oparciu o ustalenia zawarte w decyzji ZUS w B. z 6.06.2007 r. W szczególności wniósł o uznanie wynagrodzenia otrzymanego w Przedsiębiorstwie (...), które zostało zaakceptowane w decyzji organu rentowego z B. z dnia 6.06.2007 r. w wysokości 273 800,45 zł co dało wskaźnik wppw w wysokości 230,47%. W ocenie wnioskodawcy nie wystąpiły żadne nowe okoliczności, które mogłyby mieć wpływ na zmianę tej decyzji, a ponadto w wyroku z 11.05.2012 r. sygn. IV U 1669/11 Sąd Okręgowy w Rzeszowie nie nakazał ponownie przeliczać kapitału początkowy.

Naprowadził również, że był udziałowcem, a także (...)Przedsiębiorstwa(...)zatrudnionym na podstawie umowy o pracę, a następnie likwidatorem tejże spółki, a także osobą uprawnioną do prowadzenia archiwum spółki.

W odpowiedzi na odwołania ZUS Oddział w R. wniósł o ich oddalenie. Podtrzymał stanowisko zawarte w zaskarżonych decyzjach, raz jeszcze podkreślił, iż do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia tj. od 1984 r. do 2010 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 100,50%. Zakład do ustalenia wartości kapitału okresie od dnia 1.07.1990 roku do 30.04.1998 roku przyjął minimalne wynagrodzenie za pracę, uznając inaczej niż w decyzji z dnia 6.06.2007 roku ZUS Oddział w B., że przedłożone karty wynagrodzeń są nieformalne gdyż zostały sporządzone przez samego wnioskodawcę i nie mogą stanowić podstawy do ustalenia wysokości świadczenia. Nadto organ rentowy podał, iż dokumentacja płacowa powinna pochodzić od przechowawcy wpisanego w rejestr przechowawców akt osobowych i płacowych. Jednocześnie zaznaczył, że nie jest możliwe przyjęcie do wyliczenia wysokości podstawy wymiaru lat wskazanych w odwołaniu czyli 1985 – 1994 gdyż wykraczają one ponad obręb dwudziestolecia /1991 – 2010/, powołując się na art. 15 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W toku postępowania Zakład wydawał kolejne decyzje zmierzające do częściowego uwzględnienia odwołań wnioskodawcy. Decyzją z 7.02.2013 r. ZUS ponownie ustalił i przeliczył kapitał początkowy wnioskodawcy ustalając wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego na 165,93 %, a wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 232 364,11 złotych. Następnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wydał kolejne decyzje z dnia 11.02.2013 roku o obliczeniu wysokości emerytury wnioskodawcy przy przyjęciu

wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego w wysokości 113,42 %, dwie decyzje z dnia 12 luty 2013 roku o odmowie przeliczenia emerytury - z uwagi na nieprzedłożenie nowych dowodów przez wnioskodawcę i przeliczeniu ponownym emerytury wnioskodawcy przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego w wysokości 114,94 %, oraz decyzję z dnia 13 luty 2013 roku (data wysyłki decyzji) o przeliczeniu kapitału początkowego wnioskodawcy, jednocześnie we wszystkich powyższych decyzjach nie dokonując przeliczenia emerytury i wysokości kapitału początkowego w pełni według wniosku wnioskodawcy, nie określając szczegółowo przyczyn odmowy.

Wnioskodawca J. J. również od tych decyzji, jak również ich załączników złożył odwołanie wnosząc o ich zmianę i ustalenie kapitału początkowego wg decyzji ZUS w B. z 6.06.2007 r. oraz w oparciu o tę decyzję wyliczenia wysokości jego emerytury, argumentując podobnie jak przy pierwszym odwołaniu.

Organ rentowy w odpowiedzi wniósł o oddalenie odwołań podtrzymując wcześniej zajęte stanowisko. Wniósł o połączenie spraw do wspólnego rozpoznania.

Zarządzeniem z 16.04.2013 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie połączył sprawy do wspólnego rozpoznania i prowadzenia pod sygn. IV U 1453/12.

Wyrokiem z 16.04.2013 r. sygn. IV U 1453/12 Sąd Okręgowy w Rzeszowie zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 23.07.2012 r. oraz decyzje z 18.07.2012 r. w ten sposób, że ustalił, że kapitał początkowy i wysokość emerytury wnioskodawcy winny zostać obliczone zgodnie z prawomocną decyzją organu rentowego z dnia 6 czerwca 2007 r. znak (...) - 2004 w oparciu o wpisy dokonane w druku Rp - 7 z dnia 18 lipca 2002 r. przy przyjęciu wskaźnika, wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego 230,47%, od dnia złożenia wniosku o emeryturę pozostawiając organowi rentowemu wyliczenie wysokości świadczenia emerytalnego wnioskodawcy.

Umorzył postępowanie w zakresie obejmującym częściowe uwzględnienie odwołań wnioskodawcy z decyzji z 7.02.2013 r., 11.02.2013 r. i dwóch decyzji z 12.02.2013 r.

W pkt III przekazał do rozpoznania organowi rentowemu żądanie wnioskodawcy o przyznanie odsetek ustawowych za opóźnienia w wypłacie świadczenia emerytalnego w wysokości żądanej przez wnioskodawcę, waloryzację świadczenia za 2012 i 2013 r. W pkt IV w pozostałej części oddalił odwołanie, a w pkt V zasądził od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego.

Sąd ustalił, że J. J. urodził się w dniu (...) roku. W okresie od dnia 1 września 1989 roku do 14 lipca 1997 roku był udziałowcem a także (...) Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o.o. w R. zatrudnionym na podstawie umowy o pracę, a następnie od dnia 15 lipca 1997 roku do 30 kwietnia 1998 roku likwidatorem tejże spółki zatrudnionym na podstawie umowy o pracę i upoważnionym następnie do prowadzenia archiwum spółki. Wnioskodawca osobiście zajął się archiwum spółki z uwagi na to, że w okresie przejściowym nie funkcjonowały zorganizowane podmioty powołane do archiwizowania dokumentacji pracowniczej likwidowanych spółek.

W dniu 27 luty 2004 roku odwołujący złożył wniosek do organu rentowego o ustalenie kapitału początkowego przy wybraniu najkorzystniejszego wariantu. Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. zostały w związku z wnioskiem przedłożone rejestry wynagrodzeń za okres od 1989 do 1998 roku sporządzone i podpisane przez głównego księgowego spółki F. W., karty zasiłkowe, legitymacja ubezpieczeniowa, druk Rp 7, dokumenty związane z zatrudnieniem i wynagrodzeniem wnioskodawcy, akt notarialny spółki, uchwały wspólników o ustaleniu wysokości wynagrodzenia. W oparciu o przedłożone i niekwestionowane dokumenty Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. w dniu 6 czerwca 2007 roku wydał decyzję /k. 147 akt o ustalenie kapitału/ o ustaleniu na dzień 1.01.1999 roku kapitału początkowego wnioskodawcy w wysokości 273 800,45 złotych, wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego w wysokości 230,47 %, oraz podstawy wymiaru kapitału początkowego w kwocie 2 813,79 złotych. Decyzja ta nie była kwestionowana przez strony.

W dniu 29 lipca 2011 roku wnioskodawca złożył do ZUS Oddział w R. wniosek o przyznanie emerytury. Decyzją z dnia 10.10.2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił przyznania wnioskodawcy emerytury z uwagi na brak wymaganego 15 – to letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. Wyrokiem z dnia 11 maja 2012 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych sygn. akt IV U 1669/11 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia złożenia wniosku.

Sąd jako wiarygodne uznał twierdzenia wnioskodawcy odnośnie jego zatrudnienia, wysokości osiągniętego wynagrodzenia, prowadzenia dokumentacji, składania wniosków przed organami rentowymi. Sąd czyniąc ustalenia w sprawie oparł się przede wszystkim na dowodach z dokumentów zalegających w aktach organu rentowego, których treść i forma nie budziły wątpliwości, a które sporządzone zostały przez podmioty uprawnione w zakresie służących im kompetencji.

Sąd omówił przepisy dotyczące ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz zasady ponownego ustalania świadczeń wynikające z art. 114 ustawy emerytalno – rentowej. Stwierdził, że prawomocna decyzja ZUS w B. z 6.06.2007 r. została wydana, kiedy w obrocie prawnym znajdował się przepis art. 114 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych umożliwiający organowi rentowemu weryfikację prawomocnej decyzji, jeżeli okazało się, że przedłożone dowody nie dawały podstaw do ustalenia prawa do emerytury lub renty albo ich wysokości. Utrata mocy obowiązującej ww. przepisu zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 lutego 2012 r. sygn. K 5/11 powoduje, że legalność zaskarżonych decyzji oceniana winna być wyłącznie w oparciu o treść art. 114 ust. 1 tej ustawy.

Ust. 1 art. 114 cyt. ustawy daje możliwość organowi rentowemu ponownej oceny prawomocnej decyzji w sytuacji gdy zostaną przedłożone nowe dowody lub zostaną ujawnione okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji, a ujawnione dopiero po jej uprawomocnieniu się. Tego typu okoliczności nie zostały zaprezentowane przez organ rentowy. Zakwestionowanie dokumentacji nastąpiło bowiem na podstawie ponownej analizy już posiadanej i znanej temu organowi dokumentacji pracowniczej i płacowej wnioskodawcy.

Wskazując na powyższe Sąd stosownie do art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżone decyzje z 18 i 23.07.2012 r. orzekając jak w pkt I wyroku.

Po myśli art. 477¹³ kpc Sąd umorzył postępowanie w zakresie wynikającym z decyzji wydanych w toku postępowania, które częściowo uwzględniły odwołania wnioskodawcy.

W części w której wnioskodawca zgłosił nowe żądania nie objęte zaskarżonymi decyzjami o przyznanie odsetek ustawowych, waloryzując świadczenia emerytalnego za rok 2012 i 2013, Sąd przekazał sprawę organowi rentowemu do rozpoznania po myśli art. 477¹⁰ § 2 kpc.

Sąd oddalił odwołanie po myśli art. 477 14 § 1 kpc w pozostałej części dotyczącej żądania unieważnienia decyzji organu rentowego.

O kosztach Sąd orzekł po myśli art. 98 § 1 kpc.

W apelacji od powyższego wyroku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. zaskarżył powyższy wyrok w pkt I oraz w pkt V zarzucając:

- naruszenie przepisu art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), poprzez uznanie, że podstawę wznowienia przez organ rentowy stanowił przepis art. 114 ust. 1a w/w ustawy, a nie przepis art. 114ust. 1 ustawy emerytalnej;

- z ostrożności Zakład wskazał, że nawet gdyby przyjąć, że organ rentowy w niniejszej sprawie zastosował przepis art. 114 ust. 1a, to bezspornym jest fakt, że w dacie wydania decyzji tj. 6.06.2007 r. przepis art. 114 ust. 1a ustawy z dnia

17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – umożliwiający organowi rentowemu weryfikację prawomocnej decyzji – znajdował się w obrocie prawnym,

- naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, w szczególności art. 233 § 1 kpc poprzez dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego w szczególności poprzez uznanie, że dokumenty przedłożone przez wnioskodawcę i jednocześnie przez niego samego sporządzone w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp -7 z dnia 18.07.2002 r., które w ocenie organu rentowego nie miało waloru niewątpliwej wiarygodności nie stanowiło nowych okoliczności w odniesieniu do przepisu art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej, podczas gdy analiza dokumentacji jednoznacznie wykazała, że uwzględnienie wynagrodzeń wnioskodawcy w decyzji z dnia 6.06.2007 r. na podstawie nieprawidłowo sporządzonych dokumentów miało bezpośredni wpływ na wysokość świadczenia przyznanego wnioskodawcy,

- naruszenie przepisów art. 98 § 1 i § 3 ustawy z dnia 17.11.1964 r. kpc, w związku z § 2 i § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie ... (Dz. U. Nr 163, poz. 1348) poprzez przyjęcie, że w okolicznościach tej sprawy zasadne jest zasądzenie kosztów według czterokrotnej stawki minimalnej.

Wskazując na powyższe naruszenia organ rentowy wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania w całości,

ewentualnie:

- uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji,

- zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca wniósł o jej oddalenie wnosząc o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego na jego rzecz.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego okazała się nieuzasadniona i jako taka została oddalona.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie było przesądzenia czy do ustalenia wartości kapitału początkowego oraz wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału wnioskodawcy winny być uwzględnione okresy i dane które już zostały uwzględnione w decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 6.06.2007 r., oraz czy winny one stanowić podstawę wyliczenia wysokości emerytury wnioskodawcy.

Sąd I instancji w tym zakresie dokonał szczegółowych ustaleń oraz prawidłowo ocenił zebrany materiał dowodowy.

Przyjdzie więc za Sądem Okręgowym powtórzyć, że w sprawie nie mógł mieć zastosowania ust. 1a art. 114 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, bowiem utracił moc zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28.02.2012 r. sygn. K 5/11. Tak więc zasadność ponownej weryfikacji prawomocnej decyzji ZUS w B. z dnia 6.06.2007 r. mogła być dokonana jedynie przez przyzmat ust. 1 art. 114 powołanej ustawy, który wymaga przedłożenia nowych dowodów lub ujawnienia okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, a ujawnionych dopiero po jej uprawomocnieniu.

Sam organ rentowy w apelacji przyznaje, że takowych nowych dowodów czy okoliczności w sprawie nie ma i że tylko ponowna analiza zaświadczenia Rp-7 z dnia 18.07.2002 r. nosi znamiona „nowości”. Tak więc argumentacja ta, odnośnie naruszenia przepisu art. 114 ust. 1 ustawy emerytalno – rentowej nie znalazła akceptacji Sądu II instancji.

Sąd Apelacyjny nie podzielił również argumentacji organu rentowego odnośnie naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 233 § 1 kpc. Wyrażona w tym przepisie zasada swobodnej oceny dowodów, oznacza obowiązek wyprowadzenia

przez Sąd z zebranego materiału dowodowego wniosków logicznie uzasadnionych, zgodnie z wymogami prawa procesowego, oraz zgodnie z dominującymi poglądami na sądowe stosowanie prawa, a te reguły w ocenie Sądu Apelacyjnego zostały dochowane.

W sprawie nie zostały również naruszone zasady odnośnie zasądzenia kosztów z tytułu zastępstwa procesowego. Ze względu na zawilóść sprawy, wielowątkowy charakter oraz znaczny nakład pracy pełnomocnika wnioskodawcy zasadnym było zasądzenie kosztów adwokackich według czterokrotnej stawki minimalnej .

Mając na uwadze powyższe Sąd II instancji oddalił apelację stosownie do art. 385 kpc.

O kosztach postępowania odwoławczego orzekł na podstawie art. 98 § 1 kpc w związku z art. 108 § 1 kpc.